

19 Ιουνίου 2014

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ κ. Υπουργούς

- **Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας**
- **Οικονομικών**

Θέμα: Η εκταμίευση των πόρων του ΣΕΣ 2014-2020 δυσχεραίνεται σημαντικά από τους όρους της "Νέας διακυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ", ενώ διαφαίνεται και ο κίνδυνος να συνδεθεί αυτή με τη τήρηση του Μνημονίου

Σύμφωνα με πρόσφατες ανακοινώσεις η Ελλάδα κατέκτησε την πρώτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως προς τις απορροφήσεις από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την τρίτη θέση σε ότι αφορά τις απορροφήσεις συνολικά από το ΕΣΠΑ. Έτσι φαίνεται ότι η χώρα μας έχει κάνει αρκετά βήματα προόδου, αυξάνοντας την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων.

Ενώ όμως σε όρους απορρόφησης υπάρχει αισθητή βελτίωση, η αποδοτικότητα των πόρων αυτών συνεχίζει να προβληματίζει. Πιο συγκεκριμένα το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα τους στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) δεν είναι το αναμενόμενο. Αυτό επιβεβαιώνεται και από πρόσφατη μελέτη του ΕΛΙΑΜΕΠ που έγινε κατ' ανάθεση της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου διαπιστώνεται ότι η Ελλάδα παρά το γεγονός ότι είναι η περισσότερο ευνοημένη χώρα από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, η ελληνική οικονομία δεν επωφελήθηκε αντίστοιχα. Τρανταχτά παραδείγματα οι πόροι που αφορούσαν τον αγροτικό τομέα, όπου διαπιστώθηκαν παραβατικές συμπεριφορές, στρεβλώσεις στη διάρθρωση των καλλιεργειών κ.λπ., καθώς και οι πόροι που κατευθύνθηκαν σε προγράμματα κατάρτισης για την καταπολέμηση της ανεργίας, όπου παρά την "ονομαστική" κατάρτιση 1.600.000 ατόμων, η ποιότητα της εκπαίδευσης ήταν ιδιαίτερα προβληματική και άρα η επίπτωση στην ανάσχεση της ανεργίας μη αποτελεσματική.

Την ίδια στιγμή και παρά το γεγονός ότι πριν από μερικές εβδομάδες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το νέο ΕΣΠΑ (ΣΕΣ) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, έχοντας μάλιστα την έγκριση για πρόωρη εισροή πόρων 2 δισ. € με τη μορφή εμπροσθοβαρούς χρηματοδότησης για την περίοδο 2014-2015 για την ενίσχυση προγραμμάτων με στόχο την κοινωνική συνοχή και την ανταγωνιστικότητα, επιχειρείται ανατροπή στους όρους χορήγησης των κοινοτικών πόρων θέτοντας ως κριτήριο, για τις χώρες που τελούν σε Μνημόνιο, την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και την τήρηση των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει τα κράτη-μέλη.

Είναι εξάλλου γνωστό ότι η ΕΕ έχει ήδη θέσει τον όρο της «αιρεσιμότητας» (conditionality) στις προϋποθέσεις του νέου Ευρωπαϊκού πλαισίου για τη **"Νέα διακυβέρνηση στη ζώνη του ευρώ"**. Σύμφωνα μ' αυτόν τον όρο:

(α) Σε περίπτωση που το κράτος μέλος λαμβάνει οικονομική ενίσχυση από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (Ε.Μ.Σ.) σε σύνδεση με προγράμματα οικονομικής προσαρμογής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δύναται να αναθεωρεί τα Σ.Ε.Σ. και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα χωρίς πρόταση των κρατών μελών, δηλαδή μονομερώς.

(β) Η Επιτροπή θα έχει άμεση δυνατότητα συμμετοχής στη διαχείριση των προγραμμάτων χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση των κρατών μελών, αν αυτά έχουν στηριχθεί από το Ε.Μ.Σ.

(γ) Η εκταμίευση θα εξαρτάται από την επίτευξη των στόχων των Εθνικών Προγραμμάτων Μεταρρυθμίσεων και από την εκπλήρωση όρων μακροοικονομικής πολιτικής (macroeconomic conditionality) που θα διαμορφώνονται στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών. Η απόκλιση θα μπορεί να οδηγεί σε αναστολή ή ακύρωση της χρηματοδότησης.

(δ) Η αποδέσμευση πόρων θα εξαρτάται από «εκ των προτέρων όρους» που θα πρέπει να εκπληρώνονται πριν από την πρώτη εκταμίευση για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική αξιοποίησή τους και «εκ των υστέρων όρους» δηλαδή από τις επιδόσεις κατά την εφαρμογή των Σ.Ε.Σ. από τις οποίες θα εξαρτώνται οι συμπληρωματικές εκταμιεύσεις.

Τα παραπάνω ενισχύουν τις δυνατότητες της Επιτροπής να επιβάλλει τη συμμόρφωση των κρατών μελών σε κοινούς στόχους. Αυτού του είδους οι κυρώσεις μπορεί να επιδεινώσουν την κατάσταση σε ένα κράτος μέλος.

Η αιρεσιμότητα είναι ουσιαστικά αντίθετη με την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων που είναι η συνοχή και η περιφερειακή σύγκλιση.

Από την άλλη πλευρά, η συμμετοχή και ενίσχυση του ρόλου της Επιτροπής στον σχεδιασμό των νέων Σ.Ε.Σ. και στην εφαρμογή τους μπορεί να βελτιώσει την ποιότητά τους, να περιορίσει την αναποτελεσματικότητα στη διαχείριση και να περιορίσει τη διασπορά των πόρων χωρίς ιεράρχηση των αναγκών.

Τα παραπάνω δημιουργούν εύλογη ανησυχία μήπως επιπρόσθετα επιχειρηθεί να συνδεθεί η τήρηση του Μνημονίου με το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, δηλαδή ότι δεν θα είναι δεδομένη για τη χώρα μας η εκταμίευση των 13 δισ. € που έχουν εγκριθεί για την προσεχή επταετία, αν η χώρα παρεκκλίνει στο μέλλον όχι μόνο από τους όρους διαχείρισης των κοινοτικών προγραμμάτων, αλλά και αν παρεκκλίνει και από την ορθή εκτέλεση του προγράμματος προσαρμογής. Μάλιστα δημοσιεύματα αναφέρουν ότι πολλά από τα προαπαιτούμενα για την εκταμίευση δόσεων της δανειακής σύμβασης, όπως η συνεχής μείωση των ελλειμμάτων, οι νέοι όροι στα εργασιακά κ.λπ. θα ισχύουν και για την εκταμίευση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων.

Δεδομένου ότι:

- Οι πόροι του ΕΣΠΑ αποτελούν τη μόνη ουσιαστική ελπίδα για είσοδο της χώρας μας σε αναπτυξιακή πορεία, αλλά και για ανάσχεση της ανεργίας και τη δημιουργία συνθηκών κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

- Η σύνδεση της εκταμίευσης των κοινοτικών πόρων δυσχεραίνεται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τους όρους της "Νέας διακυβέρνησης στη ζώνη του Ευρώ" και ιδιαίτερα αυτόν της αιρεσιμότητας και
- Σήμερα διαφαίνεται και ο περαιτέρω κίνδυνος να συνδεθεί η εκταμίευση με μνημονιακές δεσμεύσεις, **κάτι που είναι εκτός των στόχων των διαρθρωτικών ταμείων, αυτών για τους οποίους αρχικά δημιουργήθηκαν (περιφερειακή σύγκλιση, συνοχή, ανταγωνιστικότητα κ.λπ).**

Ερωτώνται οι κκ. Υπουργοί:

1. Έχει διευκρινιστεί με ποιο τρόπο θα εφαρμοστεί ο όρος της αιρεσιμότητας, ο οποίος μπορεί να προκαλέσει ιδιαίτερα προβλήματα κατά την υλοποίηση του νέου ΕΣΠΑ και ποια πρόσθετα μέτρα θα ληφθούν;
2. Πέρα από τις πρόσθετες δυσκολίες που προέρχονται από τους νέους όρους (αιρεσιμότητα κ.λ.π.), που θέτει η "Νέα διακυβέρνηση στη ζώνη του Ευρώ", μήπως προστίθεται και η περίπτωση να έχει συμφωνήσει η χώρα μας στην σύνδεση της τήρησης όρων του μνημονίου με την εκταμίευση των κοινοτικών πόρων, ακυρώνοντας ουσιαστικά τη δυνατότητα αλλαγής των πολιτικών προς όφελος των πολιτών, της ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής;

Η βουλευτής που ερωτά

Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη